

Mötesanteckningar – samrådsmöte

Avgränsningssamråd med anledning av SMA Mineral AB:s planerade
täktverksamhet vid Bunge Stucks

29 april 2025, Clarion Wisby Hotel, Erlanderska rummet, klockan 09:00 –
12:00. Därefter frivilligt fältbesök vid den befintliga täkten vid Bunge Stucks
klockan 14:00–16:00.

Deltagare:

SMA Mineral AB (härefter SMA eller bolaget): Sandra Lindgren (miljöchef),
Krister Backlund (chefsgeolog), Tobias Skarphagen (platschef, Stucks), Patrik
Svensén (projektansvarig)

Ecogain: Kaj Svahn (natur- och artspecialist, ansvarig för inventeringar och
arter), Kristina Johansson (projektledare), Josefin Ohlson (biträdande
projektledare)

WSP: Jakob Eng (Hydrogeolog)

Länsstyrelsen Gotland (härefter Länsstyrelsen): Amanda Hederén (ansvarig
handläggare för ansökt verksamhet och tillsynsansvarig), Martin Fritz
(länsjurist), Henrik Johansson (naturvårdshandläggare), Lena Kulander
(miljöskyddsfrågor och tidigare tillsynsansvarig för Stucks), Betty Hines
(miljöskyddshandläggare och Sevesohandläggare), Emelie Åström
(vattenhandläggare), Susanne Storm (länsjurist),

Region Gotland (härefter Regionen): Max Sundberg Wallman
(samhällsbyggnadsförvaltningen, planering så som översiktsplan, va-plan med
mera), Anders Lindholm (regionstyrelsen, sammanhållande för regionen),
Anna Fagerberg (miljöenheten, hade tidigare hamnfrågan), Karin Åkerlund
(va-avdelningen).

1 Mötesstart

Kristina Johansson hälsar välkomna och mötet inleds med genomgång av
mötesinnehåll och att de närvarande presenterar sig.

2 OM SMA MINERAL

SMA berättar om SMA Mineral. Bolaget är en av de ledande kalkproducenterna i norra Europa. Det mesta av kalkproduktionen går mot industrin, men även andra branscher som vattenrening, jordbruk med mera. SMA finns på ett 20-tal ställen, främst i norra Europa.

Det mesta i samhället som vi använder är beroende av kalk. Främst används kalken i produktionen eller processen exempelvis för att rena vatten eller rökgaser, kalka sjöar, i ståltillverkning och pappersmassaindustrin och så vidare. I fossilfria processer har kalken en avgörande roll. Kalk har brutits länge på Gotland.

Vid ståltillverkning behövs kalk i processen och den kalk som behövs (i form av bränd kalk) behöver ha vissa egenskaper för att fungera i ståltillverkningen. Den brända kalken i stålindustrin behöver ha rätt kemiska och termiska egenskaper. Idag importerar bolaget kalk av stålqualität från södra Europa. Sedan 2015 har SMA tagit 1 000 fartyg från Europa. De långa transporterarna bidrar till en dubblering av utsläpp i förhållande till en närmare kalktåkt. SMA bedömer att den geopolitiska situationen ökar vikten av att kunna bryta kalk själva i Sverige. Anledningen till att bolaget vill bryta kalk vid Stucks är att kalkfyndigheten är bra och innehåller stor andel kalk av stålqualität med rätt kemiska och termiska egenskaper. Den tillståndsgivna kalkbrytningen i Sverige och Finland bedöms täcka stålindustrins behov av kalk i tre till fyra år. Inom det potentiella brytområdet bedöms i princip all kalksten om 300 miljoner ton vara av stålqualität. Detta kan jämföras med Nordkalks ansöktåktverksamhet i Klinthagen som mark- och miljödomstolen prövade i december. Nordkalk har ansökt om brytning av cirka 69 miljoner ton kalk, varav 6 miljoner ton bedöms vara av stålqualität. För att möta stålindustrins behov genom brytning på andra platser i Sverige skulle 10 – 20 nya kalktåkter behövas. SMA redogör för att Stucks redan är påverkat i och med den tidigare kalkverksamheten. På fråga förtydligas att SMA ser över möjligheten att utöka tåkten både vertikalt och/eller horisontellt och att områden som idag är naturmark kan komma att tas i anspråk. Vid Stucks är området redan exploaterat och det finns en del infrastruktur på plats till skillnad från om en helt ny tåkt skulle öppnas på idag orörd mark.

Stucks har fördelar av att ha en egen hamn cirka 2 km från tåkten som är strategiskt belägen för att kunna nå stålverken i Finland och Sverige.

På fråga om kalkkvaliteten i Klinte svarar SMA att kvaliteten vid Klinte inte är lika bra som vid Stucks. De övre kalkstenslagren vid Klinte är av god kvalitet, men andelen kalksten av lägre kvalitet är större än vid Stucks.

3 Ansökt verksamhet

Bolaget redogör för ansökt verksamhet, brytning av totalt 45 miljoner ton kalk under 30 års tid, med max 2 miljoner ton per år.

Regionen framhåller att de gärna ser att alternativa transportmöjligheter mellan tåkten och hamnen redovisas. Bolaget svarar att de bland annat kommer att se över möjligheten till transportband samt att elektrifierade lastbilar kan vara ett alternativ. Frågan kommer att undersökas närmare.

Länsstyrelsen frågar om bolaget avser att ansöka om ett gemensamt tillstånd för både hamn och täktverksamhet eller om ansökan endast avser täktverksamheten. Bolaget avser inte att innefatta hamnen i sin ansökan, utan begränsa ansökan till tåkten samt transporterna till hamnen.

SMA presenterar att det kan bli aktuellt att inkomma med en ansökan avseende en mindre omfattning. Det är i dagsläget svårt att svara på omfattningen av en sådan ansökan, men om den sker så skulle det komma att påverka den presenterade tidplanen (där en ansökan lämnas in i slutet av 2026).

På fråga från länsstyrelsen förtydligar bolaget att ansökan inte är ett ändringstillstånd utan avser ett helt nytt tillstånd för täktverksamheten.

Länsstyrelsen lyfter att frågan om verksamheten omfattas av Sevesolagstiftningen behöver vara utredd vid ansökan. Om den ansökt verksamheten omfattas av Sevesolagstiftningen ställs krav på ansökans innehåll som behöver beaktas. En riskbedömning behöver dock ske oaktat om det är en Sevesoverksamhet eller inte.

Tobias förtydligar att eventuella transporter av kalk till andra platser än hamnen handlar om lokal försäljning och avser mindre mängder av ansökt volym.

Länsstyrelsen önskar att areal anges för verksamhetsområdet. Det potentiella brytområdet är cirka 400 hektar stort. Länsstyrelsen frågar också om och i vilken omfattning det potentiella brytområdet kommer att tas i anspråk. Bolaget förtydligar att de just nu vill hålla det öppet hur tåkten utformas, men att det inte är aktuellt att ianspråkta hela området. WSP har gjort en grov uppskattning och då bedömt att ett uttag om 45 miljoner ton kan tas genom att 2/3 tas ut genom att utöka tåkten vertikalt till 0 meter över havet och 1/3 genom att utöka tåkten horisontellt. Som ett tankeexperiment och inte en realistisk plan skulle en sådan utökning horisontellt om den skedde med samma bredd utmed hela det befintliga täktområdet (inklusive de områden som ännu inte efterbehandlats) medföra en utökning om 30 meter från tätkanten.

Dagens täktverksamhet går ner till nivån +18 meter över havet. Antalet meter från marknivå vid obruten mark ner till havsnivå är på de flesta ställen kring tåkten ungefär 30 meter. Bolaget utreder just nu möjligheten att både utöka

vertikalt och horisontellt och kommer i sin utredning att beakta hänsynshierarkin. Det är inte sannolikt att tåkten skulle utökas längs med hela den befintliga tåkten. Målsättningen är att ta ut kalk av hög kvalitet med minsta möjliga miljöpåverkan.

Angående fastighetens delområde 3 som avser vägen mellan hamnen och tåkten så kommer inte hela verksamhetsområdet att tas i anspråk. Däremot så skulle en transportlösning med exempelvis transportband innebära ytterligare ianspråktagande längs vägen.

3.1 Natura 2000

Bolaget bedömer preliminärt att Natura 2000 tillstånd kommer att behövas för ansökt verksamhet. Det förtydligas att samrådet också omfattar Natura 2000 samråd. Angående Natura 2000 tillstånd så påtalar Länsstyrelsen att kompensation för förlust av livsmiljöer inom Natura 2000 bör ske utanför Natura 2000-området. Även om sådan natur inom Natura 2000-området som ännu inte har nått Natura 2000-kvalitet påverkas. Länsstyrelsen lyfter att frågor som är viktiga att ta med är att de skyddsåtgärder som föreslås ska vara tillräckliga och beständiga över tid. På fråga om bolaget kommer bedöma kumulativa effekter sett till de andra pågående ansökningsprocesserna för kalktakter på Gotland svarar bolaget att rörande påverkan på utpekade Natura 2000 arter blir bedömningen kumulativ eftersom bolaget har att redogöra för verksamhetens påverkan på populationen. Bolaget kommer i sina utredningar att titta på hela Gotland avseende habitatnätverk och vart dess arter förekommer.

3.2 Angående tidigare marköverlåtelse

Bolaget nämner den överenskommelse som träffades med länsstyrelsen 1998 enligt vilken SMA överlät mark. Bolaget gör gällande att överenskommelsen innebar att bolaget kompenserat för framtida naturförluster genom täktverksamhet inom det potentiella brytområdet. Länsstyrelsen framhåller att överenskommelsen avsåg den täktverksamhet som beviljades i samband med överenskommelsen och att överenskommelsen träffades för länge sedan då andra regler gällde. Länsstyrelsen menar att överenskommelsen inte kan göras gällande för ansökt verksamhet. Det konstateras att det finns skilda uppfattningar i frågan och att det därför är viktigt att SMA argumenterar för sin sak.

3.3 Riksintresse försvar

Länsstyrelsen informerar om att den nyligen svarat på en remiss från Försvarsmakten om att utpeka riksintresse för totalförsvaret för ett skjutfält nära det potentiella verksamhetsområdet. Bolaget känner inte till det potentiellt nya riksintresset och det finns därför inte med i samrådsunderlaget. Länsstyrelsen åtar sig att dela information om riksintresset.

3.4 Tidigare prövning

Länsstyrelsen lyfter att bolaget i relativ närtid ansökt och fått avslag på täktverksamhet vid Stucks. Det är därför viktigt att bolaget i den här prövningen pekar på vad som prövats och vad som inte prövats samt vilka skillnader som föreligger i förhållande till den tidigare prövningen. Med anledning av den tidigare prövning är det svårt för Länsstyrelsen att ge råd, den behöver förhålla sig till den bedömning som högre instanser gjort vid den tidigare prövningen.

3.5 Hauträsk

WSP frågar kring länsstyrelsens syn på att Hauträsk idag inte är utpekad som vattenförekomst, men att förslaget är att så sker i samband med nästa förvaltningscykel. Länsstyrelsen tar med sig frågan och återkommer.

3.6 Landskapsbild

Länsstyrelsen frågar om bolaget avser att ta fram visuellt material som visar på den ansökta verksamhetens påverkan i landskapsbilden. Länsstyrelsen menar på att det kan vara intressant, särskilt i förhållande till det rörliga friluftslivet. Bolaget noterar önskemålet. Den initiala bedömningen är att påverkan på landskapsbilden kommer att vara begränsad sett till det flacka landskapet och att täktområdet är omgärdat av skog.

4 Utredningar och initial bedömning av påverkan

4.1 Utredningar rörande naturmiljö och arter

Ecogain beskriver att utredningarna kring påverkan på naturmiljö och arter kommer att ske inom det potentiella verksamhetsområdet samt berörda delar av omgivningen. Eftersom ansökt verksamhet kan medföra negativa effekter också utanför verksamhetsområdet är området som blir föremål för naturvärdesinventering och fördjupade artinventeringar större än det potentiella verksamhetsområdet.

Utredningsområdena ser lite olika ut för olika arter men avgränsas för att omfatta samtliga områden där negativa effekter kan uppstå. Ecogain exemplifierar detta med att visa en bild över hur området för naturvärdesinventering enligt svensk standard har avgränsats för ansökt verksamhet. Länsstyrelsen frågar om inventeringsområdet avgränsats med beaktande av att en djupare täkt kan påverka grundvattenflöden. WSP förklarar att förändrade grundvattennivåer på djupet inte nödvändigtvis kommer att påverka naturmiljön. Risker för negativ påverkan till följd av

avsänkta grundvattennivåer föreligger företrädesvis på kort avstånd från tälten, ungefär 200 meter. Länsstyrelsen lyfter att bedömningen kring påverkan genom grundvattenavsänkning bygger på förutsättningen att det är en homogen berggrund. WSP svarar att det är något som man kommer att titta närmare på. Ecogain/WSP:s bedömning är att inventeringsområdet innefattar de områden som kan komma att påverkas genom grundvattenavsänkning med anledning av ansökt täktverksamhet.

Utöver naturvärdesinventering kommer riktade artinventeringar att göras för utpekade fåglar, fladdermöss, utpekade Natura 2000 arter och fridlysta arter som Ecogain vet eller tror kan förekomma. Ecogain har redan satt upp fällor för insekter som kommer att ge bolaget en bra bild över artbeståndet inom utredningsområdet. Avseende örn kommer ingen inventering ske i fält då det redan idag finns god kännedom om förekomst av örn i och omkring verksamhetsområdet. Med anledning av påverkan på Natura 2000-området Bästeträsk kommer möjligheter för skydds- och kompensationsåtgärder att utredas och bolaget undrar över Länsstyrelsens inställning till att låta sådana åtgärder göras inom Natura 2000-området. Länsstyrelsen lyfter att det är klurigt att vidta skyddsåtgärder inom skyddad natur. Länsstyrelsen motsätter sig att göra om en naturtyp till en annan, exempel från skog till alvar. Däremot kan det vara möjligt att vidta förbättringar i en befintlig naturtyp. Bolaget lyfter att de gärna vill ha dialog kring detta framåt. Länsstyrelsen lyfter vikten av att skyddsåtgärderna är beständiga, om skogsmark görs till alvarmark är åtgärden normalt sett inte beständig eftersom sådan alvarmark med tiden kommer att växa igen. Länsstyrelsen informerar att Natura 2000-området Bästeträsk innehåller prioriterade naturtyper där ett Natura 2000-tillstånd kräver att kommissionen ges tillfälle att yttra sig innan regeringen kan pröva frågan om Natura 2000-tillstånd.

4.2 Hydrogeologi

WSP berättar att det inför ansökan 2009 gjordes en hel del utredningar. Undantaget de översta metrarna så är det generellt sett ett tätt berg. Mer mörkelsten mot djupet. Epikarst förekommer och påverkar hur ytvatten och ytligt grundvatten rör sig i området. De översta kalkstenslagren är till följd av detta rejält genomsläppliga i merparten av ytan (de första fem metrarna). Med detta som underlag har WSP tittat närmare på vad bolaget behöver göra nu. Länsstyrelsen lyfter att bolaget rapporterat om vattenförande strukturer på tre olika djup och framför att berggrunden på Gotland är svår eftersom den är sprucken på oförutsebara sätt.

WSP bedömer att det är behövt att få en bild på ett mer heltäckande plan. WSP har därför fört dialog med SGU som låtit utföra SkyTem-undersökningar på delar av Gotland. Bolaget avser nu att låta utföra SkyTem-flygning över verksamhetsområdet då det visat sig att det tunna jordlagret och kalkstenen gör att resultatet av flygningen ger en god bild av bergets beskaffenhet. SMA har utrett möjligheten att utreda ett större område genom samtal med regionen, SGU och Nordkalk, men någon samfinansiering har inte varit möjlig.

I verktygslådan finns också att låta utföra motsvarande utredning från mark med hjälp av fyrrhuling. Bedömningen idag är dock att det inte behövs. SkyTem-flygningen kommer ske med en högre upplösning än den SGU haft och SGU kommer vara med och tolka materialet för att säkerställa att det görs på samma sätt som tidigare tolkningar. Det är tänkt att materialet och resultatet sedan ska göras tillgängligt för allmänheten. WSP lyfter att en ansökan om flygning kommer att komma till länsstyrelsen inom kort. Länsstyrelsen svarar att den normalt sett inte prövar tillstånd till flygning (annat än över Karlsöarna där det finns flygrestriktioner) utan att det är Transportstyrelsen som prövar tillstånd. Bolaget hoppas kunna flyga i juni och är tacksamma för en snabb handläggning av ärendet.

Från 2012–2018 har det skett kontinuerliga mätningar i grundvattenrör kring tälten. Dessa provpunkter har återigen tagits i bruk och det sker återigen mätningar. Det finns också några enstaka borrhål och brunnar där mätning skett sedan 2012 fram till idag och dessa mätningar fortgår.

Avseende ytvatten så ligger fokus på kemisk påverkan. Ett omfattande provtagningsprogram har funnits mellan åren 2012–2018 och bolaget avser att ta nya prover för att verifiera om det ser likadant ut idag. Mätning av vätningsgrad i några våtmarker har också skett.

Vid den förra ansökan låg hela det ansökta brytområdet inom Bästeträsk avrinningsområde, nu tror bolaget att brytområdet kommer att beröra avrinningsområdena för både Bästeträsk och Hauträsk. Hur fördelningen däremellan ser ut vet bolaget inte idag. Länsstyrelsen påtalar att oaktat recipient är det viktigt att bolaget beskriver påverkan på ekologisk status, särskilt förorenade ämnen, kvävefraktioner, ammoniumkväve, uran, prioriterade ämnen och suspenderat material i MKB:n. WSP informerar att vattenprover kommer att tas för detta, inklusive PFAS och bromerade flamskyddsmedel.

Idag leds länshållningsvatten från tälten till Östersjön. Av SMA orört vatten leds med självfall via kulvert förbi tälten och ut i en bäck som går till Hauträsk.

Länsstyrelsen och Regionen lyfter att de vill se en så naturlig vattenbalans som möjligt, det är inte positivt att vatten leds till Östersjön. Myndigheterna ser gärna att vattnet renas och behålls på fastlandet. WSP svarar att avsikten är att åtfölja naturen så mycket som möjligt, men att det inte är möjligt att med tekniska lösningar åtfölja naturen exakt.

Regionen frågar hur mycket vatten som idag pumpas till Östersjön. Bolaget informerar om att det är cirka 100 000 - 150 000 kubik, men att mycket av vattnet återanvänds i den nuvarande verksamheten med tvättning av sten innan det pumpas till Östersjön. Regionen lyfter att en utökning av tälten kommer att innebära en ökning av länshållningsvatten. Bolaget informerar att vattenhanteringen är en väsentlig del av de utredningar som kommer att utföras och där tekniska lösningar kommer att utredas för att minimera påverkan. Klimatförändringar kommer att beaktas och lösningen kommer behöva kunna anpassa sig till klimatförändringarna, men bolaget kommer inte

att ta fram lösningar för att förhindra eller begränsa klimatiförändringarna. Bolaget kommer att titta på vattenbalanser för ytvattenpåverkan.

WSP ser behov av att göra ytterligare borrhål, främst inom områden av verksamhetsområdet som inte omfattades av den förra ansökan. WSP vill helst kunna korrelera borrhål med SkyTem-underlaget varför tidplanen nu är att besluta om kompletterande borrhål när SkyTem-undersökningen är klar. Idag går flertalet borrhål ner till 0 m över havet, några gamla borrhål är igenrasade.

Avseende frågan om salthalter i grundvatten gjordes omfattande mätningar i komplettering av den tidigare ansökan och den initiala bedömningen är att dessa mätningar kan användas och fortsatt är aktuella.

WSP har gjort en topografisk modell för att kunna titta på hur vatten rinner kring täkten och kommer att ta fram en numerisk modell över berggrunden kring täkten. WSP lyfter att en numerisk modell är det enda sättet att kunna kvantifiera påverkan där det är möjligt att testa olika utformningar. Länsstyrelsen lyfter vikten av att inte kalibrera den numeriska modellen mot alla befintliga borrhål, utan utesluta några för att istället använda dem för verifiering av modellen. Detta särskilt i fall som detta där det finns många borrhål. Bolaget tar med sig synpunkten. Länsstyrelsen ser positivt till att bolaget samråder kring placeringen av nya borrhål. Regionen lyfter att nya borrhål inom vattenskyddsområde behöver ha tillstånd från miljö- och hälsa. På fråga om myndigheterna föredrar att ansökan om borrhål kommer i två vändor eller som en gemensam ansökan så svarar myndigheterna att de helst bedömer helheten genom en samlad ansökan.

Regionen frågar om bolaget övervägt att göra spårämnesförsök för att komplettera den numeriska modellen. WSP informerar om att det kommer att övervägas, men är tveksam till i vad mån sådana undersökningar skulle ge ett användbart resultat i detta fall. WSP framhåller att det främst kan vara aktuellt för att studera flödet av det ytliga grundvattnet. Bolaget tar med sig synpunkten.

Regionen efterfrågar om bolaget ser behov av mätningar i ytterligare brunnar i nybyggda områden. Bolaget informerar om att de nybyggda områdena funnits i 10 år. Regionen lyfter att det kan vara bra att mäta i flera brunnar österut mot Fårösund.

4.3 Buller och damning

Länsstyrelsen lyfter att också buller och transporter från anläggningsskedet behöver beaktas i MKB:n. Också damning behöver utredas och eventuella skyddsåtgärder beskrivas. Regionen lyfter att i prövningen för Nordkalk så var det inte transporterna i sig som gav upphov till mest buller utan lossning av kalksten på flaken.

4.4 Avfall

Bolaget informerar om att inga externa massor kommer att tas in. Länsstyrelsen lyfter att en avfallsplan kan behöva tas fram som bilaga till MKB:n. En fråga som också behöver utredas är hur avbaningsmassor kommer att hanteras och huruvida dessa ska klassas som avfall eller ej.

4.5 Kemikalier

Länsstyrelsen lyfter att MKB:n behöver beskriva kemikaliehanteringen och skyddsåtgärder för att hindra spridning till land eller vatten samt risk för sådan spridning.

4.6 Arbetstid

Länsstyrelsen lyfter att arbetstiden både vid anläggning och produktion behöver beskrivas.

4.7 Påverkan på arbetsmarknad

Regionen frågar hur ett beviljat tillstånd skulle påverka arbetstillfällena. Bedömningen är att ett beviljat tillstånd skulle innebära ett 40-tal arbetstillfällena. Regionen önskar en beskrivning av påverkan på arbetstillfällena, men också trafik och påverkan på näringslivet.

4.8 Friluftsliv

Omkringliggande områden är av stort värde för friluftslivet. Bolaget tar med sig synpunkten kring att skapa bilder för att visa på hur landskapsbilden kan komma att påverkas av ansökt verksamhet.

4.9 Kulturmiljö

Bolaget menar på att befintlig utredning är tillräcklig och ser idag inget behov av ytterligare kulturmiljöutredning. Länsstyrelsen framhåller att ytterligare utredning behövs avseende de delar av verksamhetsområdet som inte omfattades av den tidigare ansökan. Bolaget noterar synpunkten.

5 Samrådsrets

Bolaget avser att samråda med myndigheter, organisationer och enskilt berörda och visar en karta där samrådsretsen från vägen är 200 meter och runt brytområdet är 500 alternativt 1 000 m. Båda alternativen bedöms innefatta de som kan komma att påverkas genom grundvattenavsänkning till följd av täktverksamheten. Regionen frågar om också de som påverkas av buller omfattas, och bolaget svarar att också de som påverkas av buller

omfattas av föreslagna samråds-kretsar. Länsstyrelsen lyfter att hela Stråsamhälle bör innefattas i samrådet oaktat avstånd så att inte några få lämnas utanför samrådet.

Angående frågan om Sevesoanläggning lyfter Länsstyrelsen att andra aktörer, exempelvis sjukhus, kan behövas samrådas med om verksamheten omfattas av den högre Sevesoklassningen. Riskbedömningen kring Seveso kan också komma att påverka samråds-kretsen.

Länsstyrelsen lyfter vikten av att samråda även med sommarboende och nämner de myndigheter och organisationen som bör omfattas av samrådet. Länsstyrelsen återkommer i denna del också i skrift. Länsstyrelsen kommer också att utreda om det finns dikningsföretag eller vattenråd som behöver samrådas med.

Länsstyrelsen bjuder in till fortsatt samråd framåt.

6 Tidplan

Länsstyrelsen påtalar vikten av att beskriva kumulativa effekter om bolaget väljer att göra två ansökningar avseende täktverksamhet vid Stucks.

7 Övrigt

Länsstyrelsen framhåller att en beräkning och förslag på ekonomisk säkerhet behöver lämnas in samt en brytplan som beskriver hur brytningen planeras att ske. Också förslag till kontrollprogram och efterbehandlingsplan bör finnas med till ansökan.

Länsstyrelsen framhåller vidare att ansökan behöver innehålla en behovsutredning av ansökt verksamhet, alternativ lokalisering och utformning samt en beskrivning av nollalternativet.

Bolaget har inte presenterat nollalternativet än, och återkommer eventuellt i denna del för vidare samråd.

Länsstyrelsen framhåller att det av tidigare meddelat avslag från mark- och miljööverdomstolen från 2018 framgår att domstolens bedömning var att det inte var tillåtet att bryta bort Natura 2000-naturtyper. Bolaget framhåller att de inte ser några alternativ till Stucks för att tillhandahålla kalk av stål-kvalitet varför brytningen utgör ett allt överskuggande allmänintresse.

8 Anteckningar från fältbesöket

Deltagare: SMA: Tobias Skarphagen, Sandra Lindgren, Patrik Svensén, Krister Backlund, Ecogain: Kristina Johansson, Josefin Ohlson, Kaj Svahn,

WSP: Jakob Eng, Regionen: Anders Lindholm, Karin Åkerlund, Länsstyrelsen: Amanda Hederén, Betty Hines, Henrik Johansson och Lena Kulander.

Idag återvinns sten, en liten verksamhet där cirka 100 000 ton sten tvättas per år.

Idag lastas båt med band eller pråm.

I den gamla provbrytningstakten som bröts på 1980-talet finns idag en täktsjö. Täcktsjön avrinner med självfall norrut i en kulvert genom takten och ut på andra sidan där vattnet leds via en bäck till Hauträsk. Den stora volymen vatten till sjön kommer som ytvatten. Det finns en agmyr strax ovanför tätkanten med tydlig avrinning ner till täktsjön. Att agen fortlever visar att våtmarken inte är uttorkad till följd av täktbrytningen, trots det korta avståndet mellan våtmarken och tätkanten. Vattnet i täktsjön som leds via en kulvert är opåverkat vatten.

Länshållningsvatten pumpas via ledning till Östersjön. Ledningen mynnar ut precis vid hamnen. Vattnet används också i stentvätten.

Kopplat till utredning av nationalparksbildning vid Bästeträsk finns underlag hos Länsstyrelsen rörande bland annat det rörliga friluftslivet. Carolina Johansson på länsstyrelsen ansvarar för nationalparksfrågan hos Länsstyrelsen.

Bolaget informerar om att de vattenbegjuter vägen mot hamnen vid behov för att minska damning. Vägen där transport av kalk går är längre bort än 20 meter från närmaste bostadshus, denna siffra avser avståndet mellan fastighetsgränsen och närmaste bostadshus. Truckvägen är asfalterad. Det finns också en serviceväg som mindre fordon använder ner till hamnen, den är grusad och belägen närmare bostadshuset än truckvägen. Längs med truckvägen går vattenledningen för länshållningsvattnet.

Vid fältbesöket besöktes täktsjön, platsen där vattnet mynnar från kulvert till bäcken, länshållningsvattnet och pumpen för länshållningsvatten, agmyren strax ovanför tätkanten, en uppsatt malasiefälla, truckvägen ner till hamnen, hamnen samt en plats där avståndet mellan bostadshus och servicevägen kunde ses.

9 Avslutande frågor

Regionen återkommer med skriftligt yttrande med anledning av samrådet senast sista maj. Länsstyrelsen återkommer med skriftligt yttrande inom tre till fyra veckor, dock först efter att den fått ta del av mötesanteckningarna från samrådsmötet. Bolaget återkommer med mötesanteckningar samt den presentation som visades vid samrådsmötet.

Samrådet avslutas.